

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja

Druk nr 1348

Warszawa, dnia 15 stycznia 2003 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu Komisja Gospodarki wnosi projekt ustawy

**- o zmianie ustawy o prawie autorskim i
prawach pokrewnych.**

Do reprezentowania stanowiska Komisji w pracach nad projektem ustawy został upoważniony poseł Adam Szejnfeld.

Z poważaniem

Przewodniczący Komisji

/-/ Adam Szejnfeld

USTAWA

z dnia ..... 2003 r.

o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych

Art. 1. W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 80, poz. 904, z 2001 r. Nr 128, poz. 1402 oraz z 2002 r. Nr 126, poz. 1068 i Nr 197, poz. 1662) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 21 otrzymuje brzmienie:

„Art. 21. 1. Organizacjom radiowym i telewizyjnym wolno nadawać opublikowane utwory muzyczne oraz drobne utwory słowne i słowno-muzyczne wyłącznie na podstawie umowy zawartej z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.

2. Prawo do pierwszego nadania utworów zamówionych przez nadawcę może przysługiwać mu na podstawie umowy innej niż określona w ust. 1.

3. Twórca może oświadczyć właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, z zachowaniem formy pisemnej pod rygorem nieważności, że o nadaniu swoich opublikowanych utworów, o których mowa w ust. 1, będzie decydować osobiście.

4. Operatorom sieci kablowych wolno reemitować w sieciach kablowych utwory nadawane w programach organizacji radiowych i telewizyjnych wyłącznie na podstawie umowy zawartej z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.”;

2) Po art. 21 dodaje się art. 21¹ w brzmieniu:

„Art. 21¹. 1. Organizacjom radiowym i telewizyjnym wolno nadawać opublikowane drobne utwory muzyczne, słowne i słowno-muzyczne wyłącznie na podstawie umowy zawartej z organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, chyba że prawo do nadania utworów zamówionych przez organizację radiową lub telewizyjną przysługuje jej na podstawie odrębnej umowy.

2. Twórca może w umowie z organizacją radiową lub telewizyjną zrzec się pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, o którym mowa w ust. 1. Zrzeczenie to wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

3. Operatorom sieci kablowych wolno reemitować w sieciach kablowych utwory nadawane w programach organizacji radiowych i telewizyjnych wyłącznie na podstawie umowy zawartej z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

4. W przypadku sporów związanych z zawarciem umowy, o której mowa w ust. 3, stosuje się przepis art. 108 ust. 5.”;

3) w art. 24 dodaje się ust. 3¹ w brzmieniu”

„3¹. Z zastrzeżeniem przepisu ust. 1, operatorom sieci kablowych wolno rozpowszechniać utwory nadawane przez inne organizacje radiowe lub telewizyjne dostępne na danym obszarze, jeżeli rozpowszechnianie w sieciach kablowych ma charakter równoczesny i integralny z nadaniem pierwotnym. Uprawnionym do utworów przysługuje prawo do wynagrodzenia.”.

Art. 2. Przepisy art. 1 pkt 1 i 3 tracą moc z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia z tym, że przepis art. 1 pkt 2 stosuje się z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

UZASADNIENIE

Z początkiem 2003 roku weszły w życie zmiany ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (ustawa z dnia 28 października 2002 r. o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych – Dz.U. Nr 197, poz. 1662), których skutek natychmiastowy - w postaci wyłączanych kolejnych kanałów telewizyjnych oraz skutek w niedalekiej przyszłości - w postaci podwyżek stawek abonamentowych, może drastycznie odczuć ponad pięć milionów Polaków. Innym negatywnym efektem wspomnianych zmian może być proces upadłości i likwidacji wielu, zwłaszcza małych i średnich firm, prowadzących działalność w zakresie nadawania programów telewizyjnych, w tym przedsiębiorstw spółdzielczych działających na osiedlach naszych miast.

Konieczność proponowanych zmian wydaje się być uzasadniona również z powodu podnoszonych, między innymi przez Rzecznika Praw Obywatelskich, zastrzeżeń i obaw że wspomniane przepisy mogą kolidować z :

1) Konstytucją RP,¹

---

¹ w dniu 30 grudnia 2002 r. Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł do Trybunału Konstytucyjnego stosowny wniosek

- 2) Prawem telekomunikacyjnym,
- 3) Ustawą o radiofonii i telewizji,
- 4) Dyrektywą Rady Wspólnot Europejskich z 27 września 1993 r.,

Najważniejsze jednak jest to, jak wspomniano na samym wstępie niniejszego uzasadnienia, iż możemy mieć do czynienia z zagrożeniem gwałtownego wzrostu opłat abonamentowych za telewizję kablową oraz znaczącym zubożeniem oferty operatorów z jednej strony, a z drugiej z zagrożeniem ekonomicznych podstaw działania sieci operatorów kablowych, stanowiących drugą pod względem wielkości w kraju infrastrukturę telekomunikacyjną z bezpośrednim dostępem do abonentów.

Nowelizacja ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 28 października 2002 r., zgodnie z brzmieniem art. 4, weszła w życie dnia 1 stycznia 2003 r. Nowelizacja poprzez skreślenie art. 24 ust. 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych odebrała operatorom sieci kablowych prawo równoczesnego i integralnego z nadaniem pierwotnym rozpowszechniania utworów nadawanych przez inne organizacje radiowe lub telewizyjne za wynagrodzeniem (tzw. licencja ustawowa). Jednocześnie przyznano nadawcom programów prawo decydowania o zgodzie na ich reemisję (czyli na wprowadzanie tych programów do sieci kablowych) - nowe brzmienie art. 97 pkt 4) ustawy.

Licencja ustawowa dawała operatorom kablowym prawo do równoczesnego i integralnego rozpowszechniania (reemisji) programów krajowych i zagranicznych, bez konieczności zawierania umów z uprawnionymi – ale za zapłatą na ich rzecz wynagrodzenia. Kwoty uiszczane przez operatorów kablowych na rzecz uprawnionych już teraz liczone są w milionach złotych miesięcznie. Podkreślenia wymaga również i to, że kwoty te pochodzą z abonamentu, które płaci blisko 5 milionów polskich rodzin - abonentów telewizji kablowej.

Omawiane uchylene licencji ustawowej spowodowało ten skutek, że operatorzy telewizji kablowej mieli zaledwie kilka dni na wynegocjowanie i zawarcie kilkudziesięciu umów z nadawcami i organizacjami zbiorowego zarządzania. Wynika to z przepisu art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 21 lipca 2000 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. nr 73, poz. 852, z póź. zm.), zgodnie z którym *„w przypadku zmiany cen usług telekomunikacyjnych operator jest obowiązany do pisemnego powiadomienia abonenta, z wyprzedzeniem co najmniej jednego okresu rozliczeniowego, o zakresie zmian i terminie ich wprowadzenia.”*

Usługi sieci kablowych są bez wątpienia usługami telekomunikacyjnymi, a na ich świadczenie wydawane są zezwolenia telekomunikacyjne, w myśl art. 3 ust. 1 pkt 2 cytowanej ustawy. Aby móc przedstawić abonentom nowe warunki umów, jakie będą obowiązywać od 1 stycznia 2003 r., w terminie, jakiego wymaga ustawa, operator jeszcze przed uchwaleniem ustawy nowelizującej ustawę o prawie autorskim winien zakończyć negocjacje z nadawcami i

organizacjami zbiorowego zarządzania. *De facto* więc, wymóg zawarcia umów, jakie nałożyć na operatorów miała ta nowelizacja, winien być spełniony przed jej opublikowaniem w Dzienniku Ustaw. Podkreślić należy, iż Trybunał Konstytucyjny w swym orzecznictwie wielokrotnie odpowiadał na pytanie: czy prawodawca podjął niezbędne działania mające na celu zapewnienie jednostce warunków do przystosowania się do nowej regulacji (np. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 22 czerwca 1999 r. K. 5/99 OTK ZU 1999/5 poz. 100, wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 stycznia 2000 r. K. 18/99 OTK ZU 2000/1 poz. 1). W uzasadnieniu tego ostatniego wyroku Trybunał Konstytucyjny zawarł między innymi takie znamienne stwierdzenie:

„Nakaz ten [stosowania odpowiedniego vacatio legis] stanowi - zgodnie z ustalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego - jedną z norm składających się na treść zasady demokratycznego państwa prawnego. Omawiana norma konstytucyjna nakazuje, aby nowe regulacje prawne były wprowadzane w życie z zachowaniem odpowiedniego vacatio legis. Jednostka musi dysponować wystarczającym czasem, aby zapoznać się z treścią nowych regulacji i podjąć działania, które umożliwią przystosowanie się do nich. W każdym przypadku długość vacatio legis musi być dostosowana do treści ustanowionej regulacji oraz możliwości pokierowania swoimi sprawami przez jej adresatów”.

Operatorzy kablowi nie byli i nie są w stanie, nawet przy najwyższych staraniach, spełnić nałożonego na nich obowiązku, w czasie jakim dysponują. Zniesienie licencji ustawowej nastąpiło więc praktycznie bez żadnego vacatio legis.

Celem niniejszego projektu jest wprowadzenie na okres przejściowy – do czasu przystąpienia Polski do UE - stanu prawnego, zgodnie z którym operatorzy kablowi będą mogli nadal korzystać z licencji ustawowej na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych ale w ograniczonym przedziale czasowym, tj. do dnia przystąpienia Polski do UE. Czas ten operatorzy będą mogli wykorzystać na negocjacje z kontrahentami w taki sposób, że ewentualne zmiany w ofercie programowej i cennikowej świadczonych przez nich usług nie będą powodowały drastycznych zmian w ofercie programowej i cenie dla odbiorców.

Należy zwrócić uwagę, że konieczność nowelizacji ustawy o prawie autorskim wynika nie tylko z trudności operatorów kablowych, ale także jest uzasadniona sytuacją polskich organizacji zbiorowego zarządzania. Obecnie bowiem prawa nadawców w większości nie są reprezentowane przez działające w Polsce organizacje zbiorowego zarządzania. Np. ZAIKS, największa polska organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, reprezentuje jedynie prawa autorów i kompozytorów, nie reprezentuje zaś w ogóle praw nadawców. W tej sytuacji roszczenia do operatorów zgłaszają bezpośrednio zagraniczni

nadawcy i organizacje zbiorowego zarządzania takie jak AGICOA, VPRT, EBU.

Podkreślić należy, iż czasu wymaga również dostosowanie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji do faktu uchylecia licencji ustawowej. Obecnie bowiem, zgodnie z art. 43 tej ustawy, pewne programy muszą być obligatoryjnie wprowadzane do sieci kablowych. Po uchylecia licencji ustawowej, nastąpi oczywista niespójność regulacji. Z jednej strony istnieć będzie obowiązek wprowadzania programów do sieci, z drugiej, jeśli nadawcy nie wyrażą stosownej zgody, nie będzie to dopuszczalne.

Wydaje się także, iż nowelizacja konieczna jest ze względu na fakt, że obecna ustawa o prawie autorskim nie spełnia szeregu założeń i wymogów Dyrektywy Rady Wspólnot Europejskich z dnia 27 września 1993 r., w szczególności:

- pkt 10) i 30) preambuły Dyrektywy, gwarantującego operatorom nabycie wszystkich praw, a jeśli tego zażądają, zawarcia tzw. kontraktu generalnego,
- pkt 11), uniemożliwiającego odmowę zawarcia umowy z operatorem lub jej zerwanie,
- pkt 17), wymagającego, by przy uzgadnianiu wysokości wynagrodzeń za nabywane prawa uwzględniać wszystkie aspekty emisji,
- art. 1 ust. 3, ograniczającego pojęcie regulowanej Dyrektywą reemisji do programów zagranicznych, a jednocześnie obejmującego warunkami Dyrektywy reemisję bezprzewodową, np. multipleksy,
- art. 11, wprowadzającego procedury negocjacyjne przy zawieraniu umów dotyczących reemisji kablowej.

Skutkiem nieuwzględnienia całości regulacji europejskiej jest drastyczna przewaga tzw. uprawnionych w negocjacjach - przede wszystkim brak obowiązku zawarcia przez nich umowy - przy jednoczesnym obowiązku operatorów, by wynegocjować i zawrzeć kilkadziesiąt umów z nadawcami i organizacjami zbiorowego zarządzania w bardzo krótkim czasie. Efektem są nierealne żądania finansowe ze strony organizacji zbiorowego zarządzania, znacznie przekraczające rentowność sieci kablowych.

Na marginesie wspomnieć należy, iż podczas ostatnich rozmów organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi zaproponowały operatorom telewizji kablowej opłaty na poziomie 9-15% obrotu (obrotu! – nie dochodu). Znając wskaźniki rentowności poszczególnych branż polskiej gospodarki nietrudno zauważyć, iż jest więcej niż prawdopodobne, że 9% obrotu będzie stanowić więcej niż całość dochodów z działalności. Żądane stawki mają więc charakter czysto abstrakcyjny i wynikają wyłącznie z próby wykorzystania przymusowej sytuacji operatorów. Podkreślić przy tym trzeba, iż owe 9% (a nawet 15%) nie wyczerpuje całości opłat. Za programy kodowane płacić trzeba osobno. Nie trzeba przy tym dodawać, iż nie są to małe kwoty. Tymczasem już

dziś operatorzy telewizji kablowych, na mocy stosownych umów, przekazują uprawnionym z tytułu praw autorskich i pokrewnych kwoty liczone w dziesiątkach milionów złotych rocznie. Nie kwestionując tego obowiązku, musimy jednak mieć na względzie, iż jego wymiar ma być racjonalny, nie zaś oderwany od realiów ekonomicznych, odzwierciedlający wyłącznie interesy jednej ze stron.

Możliwość dalszego działania, nie wspominając o rozwoju przedsiębiorstwa operatora kablowego, obciążonego opłatami w tak dużej wysokości, jest wątpliwa. Szanse na uzyskanie korzystnie oprocentowanych kredytów drastycznie maleją. Spada wartość przedsiębiorstwa, może ono upaść lub zostać stosunkowo tanio przejęte przez dużych inwestorów. Skutki takie są niekorzystne dla całej gospodarki i nie do pogodzenia z polityką wspierania małych i średnich przedsiębiorstw. Ponadto dochodzi do istotnego osłabienia polskiego kapitału w kontekście integracji z Unią Europejską. Fakty takie zostaną niewątpliwie wykorzystane przez przeciwników wstąpienia Polski do UE, jako przykład „niszczenia” polskich przedsiębiorstw przez Unię. Sytuację tę ocenić należy tym bardziej negatywnie, iż wprowadzane przy okazji omawianej nowelizacji przepisy faktycznie nie odzwierciedlają w pełni prawa Unii Europejskiej.

Nie można wreszcie zapominać, iż nie jest możliwa łatwa rozbudowa infrastruktury sieci kablowej. Trudno bowiem wyobrazić sobie masowe prace ziemne w centrach miast w celu układania kabli, tzw. dostęp radiowy zaś, ze względu na ograniczony zasób częstotliwości i występujące zakłócenia, a przede wszystkim koszty budowy i protesty społeczne przeciwko ustawianiu masztów i anten radiowych, nie może stanowić rzeczywistej alternatywy. Dlatego też infrastruktura sieci telewizji kablowej powinna podlegać ochronie, zaś polityka państwa winna zmierzać do jej wykorzystania w celu świadczenia pełnego spektrum usług telekomunikacyjnych. Ta infrastruktura, nawet bez istotnego wsparcia Państwa, powoli staje się podstawą budowy rzeczywistej konkurencji na rynku usług telekomunikacyjnych w Polsce, w tym także usług społeczeństwa informacyjnego. Przykładowo, coraz więcej sieci kablowych oferuje dostęp do internetu, w tym tani internet dla szkół.

Przedmiotowy projekt ustawy wpłynie korzystnie na ochronę, z jednej strony przedsiębiorców, w tym małych i średnich, a z drugiej strony wielomilionowej rzeszy obywateli, bez naruszania polskiego porządku prawnego oraz procesu dostosowywania naszego prawa do prawa wspólnotowego, tak by było ono zgodne z prawem unijnym nie później niż z chwilą wejścia naszego kraju do UE. Nowelizacja ta da czas wszystkim adresatom omawianego prawa na dostosowanie się do jego norm w racjonalnym czasie i z racjonalnym skutkiem.

Warszawa, 14 stycznia 2003 r.

Pan Poseł
Adam Szejnfeld
Przewodniczący Komisji Gospodarki

Opinia prawna
o zgodności przedstawionego komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy
o prawie autorskim i prawach pokrewnych z prawem Unii Europejskiej

Przedstawiony komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych zakłada zmianę dwóch przepisów ustawy. Przy czym zmiana miałaby być czasowa – do czasu uzyskania przez Polskę członkostwa w Unii Europejskiej.

Zmiana art. 21 ustawy miałaby polegać na odstąpieniu od procedury arbitrażu przy rozstrzyganiu sporów związanych z zawieraniem umów między organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi a operatorami sieci kablowych dotyczącymi reemisji w sieciach kablowych utworów nadawanych w programach organizacji radiowych i telewizyjnych. Zmiana polegałaby także na rozszerzeniu zakresu obowiązywania art. 21 ust. 1 na opublikowane utwory muzyczne, a także wprowadzeniu regulacji, stosownie do której prawo do pierwszego nadania utworów zamówionych przez nadawcę może przysługiwać mu na podstawie innej umowy niż umowa zawarta z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.

Zmiana art. 24 ustawy miałaby polegać na przywróceniu tzw. licencji ustawowej dla operatorów sieci kablowych na takie rozpowszechnianie utworów, które jest równoczesne i integralne z nadaniem pierwotnym.

Wszystkie opisane zmiany miałyby przestać obowiązywać z chwilą uzyskania przez Polskę członkostwa w Unii Europejskiej i na ich miejsce weszłyby obecnie obowiązujące uregulowania.

Zarówno art. 21 jak i art. 24 ustawy, w zakresie w jakim odnosi się do nich opiniowany projekt ustawy zostały z dniem 1 stycznia 2003 r. zmienione ustawą z 28 października 2002 r. o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. Nr 197, poz. 1662). Projekt *de facto* zakłada – w zakresie tych dwóch artykułów – czasowe przywrócenie ich wersji obowiązującej przed ostatnią zmianą ustawy.

Zmiany dokonane ustawą z 28 października 2002 r. – w zakresie w jakim dotyczyły art. 21 i 24 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych – miały na celu przede wszystkim dostosowanie polskiego prawa do wymogów dyrektywy Rady 93/83/EWG w sprawie koordynacji niektórych przepisów dotyczących prawa autorskiego i praw pokrewnych odnoszących się do przekazu satelitarnego i rozpowszechniania kablowego (odpowiednio do art. 11 i 9 dyrektywy).

Wobec tego, przywrócenie poprzednich wersji przepisów jest w sposób oczywisty niezgodne z postanowieniami dyrektywy i z art. 68 i 69 Układu Europejskiego, które nakazują zbliżanie prawa polskiego do prawa istniejącego we Wspólnocie, ze szczególnym uwzględnieniem prawa własności intelektualnej.

Z drugiej strony, przepisy art. 2 i 3 projektu ustawy gwarantują, iż z chwilą uzyskania przez Polskę członkostwa w Unii Europejskiej w miejsce proponowanych rozwiązań zaczną obowiązywać rozwiązania zgodne z dyrektywą.

W konkluzji należy stwierdzić, że projekt ustawy, jest niezgodny z prawem Unii Europejskiej w tym także z postanowieniami Układu Europejskiego (wprowadza regres w zbliżaniu przepisów prawnych), niemniej niezgodność ta zostanie automatycznie usunięta z chwilą uzyskania przez Polskę członkostwa w Unii Europejskiej.

Opracował: Bartosz Pawłowski

Akceptował: Dyrektor Biura Studiów i Ekspertyz

x wp. J. Stankiewicz
Wiesław Stankiewicz

Warszawa, 17 stycznia 2003 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia prawna
o zgodności przedstawionego komisyjnego projektu ustawy o zmianie
ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z prawem Unii
Europejskiej**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2002 r. Nr 23, poz. 398) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych zakłada zmianę dwóch przepisów ustawy. Przy czym zmiana miałaby być czasowa – do czasu uzyskania przez Polskę członkostwa w Unii Europejskiej.

Zmiana art. 21 ustawy miałaby polegać na odstąpieniu od procedury arbitrażu przy rozstrzyganiu sporów związanych z zawieraniem umów między organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi a operatorami sieci kablowych dotyczącymi reemisji w sieciach kablowych utworów nadawanych w programach organizacji radiowych i telewizyjnych. Zmiana polegałaby także na rozszerzeniu zakresu obowiązywania art. 21 ust. 1 na opublikowane utwory muzyczne, a także wprowadzeniu regulacji, stosownie do której prawo do pierwszego nadania utworów zamówionych przez nadawcę może przysługiwać mu na podstawie innej umowy niż umowa zawarta z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.

Zmiana art. 24 ustawy miałyby polegać na przywróceniu tzw. licencji ustawowej dla operatorów sieci kablowych na takie rozpowszechnianie utworów, które jest równoczesne i integralne z nadaniem pierwotnym.

Wszystkie opisane zmiany miałyby przestać obowiązywać z chwilą uzyskania przez Polskę członkostwa w Unii Europejskiej i na ich miejsce weszłyby obecnie obowiązujące uregulowania.

Zarówno art. 21 jak i art. 24 ustawy, w zakresie w jakim odnosi się do nich opiniowany projekt ustawy zostały z dniem 1 stycznia 2003 r. zmienione ustawą z 28 października 2002 r. o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. Nr 197, poz. 1662). Projekt *de facto* zakłada – w zakresie tych dwóch artykułów – czasowe przywrócenie ich wersji obowiązującej przed ostatnią zmianą ustawy.

II. Stan prawa wspólnotowego materii objętej projektem ustawy

Do kwestii regulowanych opiniowanym projektem ustawy zastosowanie będzie miała dyrektywa Rady 93/83/EWG w sprawie koordynacji niektórych przepisów dotyczących prawa autorskiego i praw pokrewnych odnoszących się do przekazu satelitarnego i rozpowszechniania kablowego, a w szczególności jej artykuły 9 i 11.

Przepis art. 9 dyrektywy dotyczy rozpowszechniania utworów za pośrednictwem sieci kablowej i zezwala na taką działalność jedynie na podstawie umowy operatora sieci kablowej z odpowiednią organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi. Wyłącza zatem możliwość rozpowszechniania utworów na podstawie tzw. licencji ustawowej.

Przepis art. 11 dyrektywy przewiduje procedurę mediacji w razie sporów dotyczących zawarcia umowy, o której mowa w art. 9 dyrektywy.

III. Układ Europejski

Układ Europejski w art. 68 przewiduje ogólny obowiązek zbliżania prawa polskiego do prawa wspólnotowego, natomiast art. 69, jako jedną z dziedzin objętych obowiązkiem zbliżania prawa, wprost wymienia własność intelektualną, do której zalicza się prawo autorskie.

IV. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa wspólnotowego i postanowień Układu Europejskiego

Zmiany dokonane ustawą z 28 października 2002 r. – w zakresie w jakim dotyczyły art. 21 i 24 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych – miały na celu przede wszystkim dostosowanie polskiego prawa do wymogów dyrektywy Rady 93/83/EWG w sprawie koordynacji niektórych przepisów dotyczących prawa autorskiego i praw pokrewnych odnoszących się do

przekazu satelitarnego i rozpowszechniania kablowego (odpowiednio do art. 11 i 9 dyrektywy).

Wobec tego, przywrócenie poprzednich wersji przepisów jest w sposób oczywisty niezgodne z postanowieniami dyrektywy i z art. 68 i 69 Układu Europejskiego, które nakazują zbliżanie prawa polskiego do prawa istniejącego we Wspólnocie, ze szczególnym uwzględnieniem prawa własności intelektualnej.

Z drugiej strony, przepisy art. 2 i 3 projektu ustawy gwarantują, iż z chwilą uzyskania przez Polskę członkostwa w Unii Europejskiej w miejsce proponowanych rozwiązań zaczną obowiązywać rozwiązania zgodne z dyrektywą.

V. Konkluzje

W konkluzji należy stwierdzić, że projekt ustawy, jest niezgodny z prawem Unii Europejskiej w tym także z postanowieniami Układu Europejskiego (wprowadza regres w zbliżaniu przepisów prawnych), niemniej niezgodność ta zostanie automatycznie usunięta z chwilą uzyskania przez Polskę członkostwa w Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Studiów i Ekspertyz

Wiesław Staśkiewicz

Warszawa, dnia 11 lutego 2003 r.

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Komisja Europejska

EUR-026- 29/03

MB-0150-266/03

**Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej
Pan Marek Borowski**

W zawiązku ze skierowaniem przez Pana Marszałka, przesyłam opinię Komisji Europejskiej o projekcie ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych przyjętą na posiedzeniu w dniu 11 lutego 2003 r. w trybie art. 34 ust. 10 regulaminu Sejmu.

Przewodniczący Komisji

(Józef Oleksy)

Opinia nr 29
Komisji Europejskiej
przyjęta na posiedzeniu w dniu 11 lutego 2003 r.
w związku ze zgłoszonymi przez Biuro Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu
w trybie art. 34 ust. 9 Regulaminu Sejmu wątpliwościami co do zgodności komisyjnego
projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych
z prawem Unii Europejskiej

Komisja Europejska na swoim posiedzeniu w dniu 11 lutego 2003 r. zapoznała się ze stanowiskiem przedstawiciela wnioskodawców oraz z przygotowaną przez Biuro Studiów i Ekspertyz opinią w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Projekt ustawy zakłada wprowadzenie, na okres przejściowy do czasu przystąpienia RP do UE, przepisów umożliwiających operatorom kablowym korzystanie z licencji ustawowej na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych. Nowelizacja zmierza więc do powrotu do stanu prawnego sprzed 1 stycznia 2003 r., czyli do przywrócenia tzw. licencji ustawowej dla operatorów sieci kablowych na takie rozpowszechnianie utworów, które jest równoczesne i integralne z nadawaniem pierwotnym.

Uchwalenie ustawy w proponowanym brzmieniu powoduje, że ustawa będzie regresem w stosunku do osiągniętego już stanu zgodności z prawem UE.

Komisja stwierdza, że projekt jest niezgodny z prawem wspólnotowym i Układem Europejskim, ale zawiera przepisy uchylające wspomnianą niezgodność z dniem przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej.

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

---

Skierowano do druku **25** lutego 2003 r.

Cena **0,84** zł + 22% VAT
